

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Program osnovna šola
FILMSKA VZGOJA
IZBIRNI PREDMET
Učni načrt

7. razred: 35 ur
8. razred: 35 ur
9. razred: 32 ur
Skupaj: 102 uri

Ljubljana, april 2018

Program osnovna šola
FILMSKA VZGOJA
Izbirni predmet
Učni načrt

Člani medresorske strokovne skupine za pripravo strategije razvoja nacionalnega programa filmske vzgoje:

dr. **Andrej Šprah**, Slovenska kinoteka

Nina Ostan, Zavod RS za šolstvo

mag. **Petra Slatinšek**, Kinodvor

Jelka Stergel, Slovenski filmski center, Javna agencija Republike Slovenije

Irena Ostrouška, Ministrstvo za kulturo

Recenzenta:

izr. prof. **Marko Naberšnik**, AGRFT, Univerza v Ljubljani

Boštjan Rihtar, Osnovna šola Gorišnica

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. **Maja Makovec Brenčič**

Za zavod: dr. **Vinko Logaj**

Jezikovni pregled: Tine Logar

Učni načrt je bil sprejet na 191. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje dne 26. aprila 2018.

Način dostopa

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_izbirni/Filmska_vzgoja_izbirni.pdf

-----
Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](http://www.cobiss.si)-ID=**295381248**

ISBN 978-961-03-0413-5 (pdf)

KAZALO

1	OPREDELITEV PREDMETA	4
2	SPLOŠNI CILJI PREDMETA	5
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	5
	3.1 Kaj je film	6
	3.2 Filmski žanri	7
	3.3 Film in družba	8
4	STANDARDI ZNANJA	9
5	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	10
	5.1 Uresničevanje ciljev predmeta	10
	5.2 Individualizacija in diferenciacija	12
	5.3 Medpredmetne povezave.....	12
	5.4 Preverjanje in ocenjevanje znanja.....	13
	5.5 Informacijska tehnologija.....	14
6	MATERIALNI POGOJI	14
7	ZNANJA IZVAJALCEV	15

1 OPREDELITEV PREDMETA

Film je eno najbolj razširjenih področij umetnosti med mladimi. V ospredju filmske vzgoje je obravnavanje filma kot umetnosti, množičnega medija in tehničnega proizvoda. Predmet izpostavlja doživetje filma, spoznavanje osnov filmske umetnosti in filmsko ustvarjalnost. Film omogoča razmislek o življenjskih temah, posameznikovih in družbenih vrednotah ter spodbuja mlade, da si ustvarijo svoj pogled na svet. Filmska vzgoja zato vpliva na učenčev družbeni, etični in čustveni razvoj, pripomore k raziskovanju univerzalnih tem ter spodbuja k razlikovanju in sprejemanju različnih pogledov na svet ter na družbene in kulturne korenine našega naroda.

Film predstavlja v današnjem času, ki je vse bolj podvržen avdiovizualnemu doživanju sveta, eno najbolj pomembnih in hkrati priročnih sredstev za soočanje mladih s temeljnimi dejavniki sodobne družbe in kulture. Predmet filmska vzgoja zajema širok spekter elementov, ki opredeljujejo film – obravnava ga kot umetniško delo, kot sestavino avdiovizualne kulture, kot sredstvo obveščanja in kot element novih tehnologij. Namenjen je spoznavanju osnov filmske umetnosti, filmskemu doživetju in filmski ustvarjalnosti. Poudarek predmeta je na vzgoji gledalca, ki film doživlja in ga razume kritično ter ustvarjalno.

Predmet film pojmuje kot splošno poimenovanje, v katerem so zajete vse javnemu prikazovanju namenjene zvrsti filmskega in avdiovizualnega ustvarjanja ne glede na način oziroma platformo prikazovanja. Film pomembno vpliva na doživljanje in razumevanje sveta v vsej mnogoplastnosti, ki se stopnjuje z vedno večjo vlogo filmskih in avdiovizualnih vsebin v sodobnem življenju, množičnih medijih in novih socialnih omrežjih.

Poučevanje o filmu v osnovni šoli naj bo predvsem spodbuda k vzgoji gledalca, ki se bo o filmu znal izražati in zmožgal ubesediti svoje doživljanje filmske izkušnje. Predmet ponuja tudi spoznavanje osnovnih žanrov in zgodovinskih premikov, obenem pa film opredeljuje glede na širše družbene, kulturne, tehnične in ekonomske razmere.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci/učenke:

- Spoznavajo, kaj sta film in avdiovizualna dejavnost;
- razumejo film kot ustvarjalni proces, umetniško predstavljanje (filmska projekcija);
- vzpostavljajo neposredni stik s filmom, filmskimi ustvarjalci in izvajalci na področju kulture in filma;
- krepijo doživetje filma in oblikujejo ter artikulirajo svoja merila za vrednotenje filma;
- spoznavajo filmske žanre;
- spoznavajo najpomembnejša razvojna obdobja v filmski zgodovini;
- razvijajo veščine interpretacije filma in se učijo vizualno izražati svoja spoznanja;
- razvijajo lastno ustvarjalnost na področju filma;
- spoznavajo tehnične značilnosti filma in kina ter razvijajo sposobnost izbire različnih virov in platform;
- primerjajo film s preostalimi vrstami umetnosti in krepijo sposobnost povezovanja filma z naravoslovjem, zgodovino, družboslovjem, tujimi jeziki, likovno umetnostjo, glasbeno vzgojo, tehniko, računalništvom in etiko;
- ob filmskih vsebinah osebno rastejo, razvijajo sočutje in dovtetnost za doživljanje drugih ter se učijo sprejemati družbeno odgovornost;
- krepijo občutek za odgovorno timsko delo, medsebojno komunikacijo in delitev dela v procesu nastajanja filma (kamera, luč, tonski mojster, režiser, igralec, montažer itd.).

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Predmet je zasnovan modularno in predvideva tri module po 35 ur, v 9. razredu ima modul 32 ur: Kaj je film, Filmski žanri in Umetnost in družba. Moduli so lahko samostojni, lahko pa se tudi dopolnjujejo in nadgrajujejo.

3.1 Kaj je film

OGLEDI FILMOV (15 ur)	
Operativni učni cilji	Učne vsebine
Učenci/učenke: - gledajo filme in po ogledu o njih razpravljajo ter poglobijo doživljanje filma v strnjeni (besedni ali pisni) interpretaciji.	- Celovita izkušnja ogleda filma z razpravo, doživetjem in interpretacijo.
FILM, FILMSKA USTVARJALNOST, FILMSKI ŽANRI (13 ur)	
Operativni učni cilji	Učne vsebine
Učenci/učenke: - spoznajo temeljne vrste in osnovne oblike filma; - se seznanijo s ključnimi prvinami filmskih žanrov, spoznavajo pravila in določila posameznih žanrov in njihova najvidnejša dela; - prepoznavajo svojstveno naravo filmske pripovedi, podano z avdiovizualnimi sredstvi, in jo ločujejo od literarne pripovedi; - spoznavajo osnove filmske tehnologije in se o njih poučijo z obiskom lokalnega kinematografa ali filmskega muzeja; - odkrivajo proces nastajanja filma in se informirajo o ključnih filmskih poklicih; - spoznavajo osnovne izrazne elemente filma; - se seznanjajo z različnimi filmskimi nosilci in novimi tehnologijami ter spoznavajo najrazličnejše možnosti filmske distribucije in ogleda filmov; - se zavedajo vprašanja avtorskih pravic filma kot primera timskega dela; - gledajo različne animirane filme in se seznanjajo z razlikami v pristopih in tehnikah; - v okviru možnosti organizirajo pogovor z animatorji; - spoznavajo ključne lastnosti različnih tehnik filmske animacije in vlogo zvokov v animirani ustvarjalnosti.	- Temeljne vrste (igrani, dokumentarni, animirani in eksperimentalni) in osnovne oblike (kratkometražni, srednjemetražni, dolgometražni) filma; - prvine filmskih žanrov; pravila in določila žanrov, najvidnejša dela; - filmska pripoved, avdiovizualna sredstva; - filmska tehnologija; - proces nastajanja filma, filmski poklici; - osnovni izrazni elementi filma (igra, scenografija, kostumografija, maska, osvetljava, glasba); - filmski nosilci, filmska distribucija; - vprašanje avtorskih pravic; - animirani filmi, pristopi, tehnike; - pogovor z animatorji/ustvarjalci animacij; - tehnike filmske animacije, zvok v animirani ustvarjalnosti.

USTVARJANJE: ANIMIRANI FILM (7 ur)	
Učenci/učenke: - posnamejo in zmontirajo kratki animirani film z uporabo mobilnih telefonov, fotoaparatorov in šolskih računalnikov; - pripravijo predstavitev/projekcijo svojih filmov, jih vrednotijo in utemeljeno primerjajo.	- Izbira zgodbe, tehnike, delitev nalog: režiser, glavni animator in soanimator; - snemanje in montaža kratkih (miniaturnih) animiranih filmov; - projekcija posnetih filmov, pogovor/vrednotenje po ogledu.

3.2 Filmski žanri

OGLEDI FILMOV (15 ur)	
Operativni učni cilji	Učne vsebine
Učenci/učenke: - gledajo filme (slovenske in tuje) in po ogledu o njih razpravljajo ter poglobijo doživljanje filma v strnjeni (besedni ali pisni) interpretaciji.	- Celovita izkušnja ogleda filma z razpravo, doživetjem in interpretacijo.
FILMSKI ŽANRI IN ZGODOVINSKI RAZVOJ (10 ur)	
Operativni učni cilji	Učne vsebine
Učenci/učenke: - spoznavajo filmsko ustvarjalnost in najvidnejša predstavnike (slovenske in tuje) ter izpeljejo pogovor s filmskimi kritiki ali publicisti; - spoznavajo vidike zgradbe filmske pripovedi; - preučujejo in razumejo razliko med temo, idejnim vodilom, zgodbo in sporočilom posameznega filmskega dela; - seznanijo se z osnovnimi filmskimi izraznimi elementi in oblikujejo zavest, da jim poznavanje osnov filmskega jezika omogoča ustreznejše spoznavanje pomena filma in izražanja svojih občutij o njem; - odkrivajo prevladujočo žanrsko produkcijo v posameznih obdobjih in preučijo, kateri žanri so v ospredju danes; - se seznanijo z osnovnimi elementi igrane filmske produkcije in razumejo, da filmski ustvarjalni proces poteka etapno.	- Filmska ustvarjalnost, predstavniki filmske umetnosti (slovenski in tuji); - zgradba filmske pripovedi: dramaturška zasnova zgodbe, vzpostavljanje napetosti (suspens); - tema, idejno vodilo, zgodba in sporočilo filmskega dela; - osnovni filmski izrazni elementi: kader, sekvenca, plan, snemalni koti, delo kamere, gibanje protagonistov, gledišče, osvetlitev, objektiv, optični pripomočki, posebni učinki, montaža, zvok; - žanrska produkcija, danes prevladujoči žanri, preseganje žanrskih okvirjev; - osnovni elementi igrane filmske produkcije.

USTVARJANJE: KRATKI IGRANI FILM (10 ur)	
Operativni učni cilji	Učne vsebine
Učenci /učenke: - izpeljejo in spoznajo proces predpriprave na snemanje kratkega igranega filma; - posnamejo in zmontirajo kratki igrani film z uporabo mobilnih telefonov, digitalnih fotoaparátov in kamer ter šolskih računalnikov; - pripravijo predstavitev/projekcijo svojih filmov, jih vrednotijo in utemeljeno primerjajo; - so motivirani za sprejemanje različnosti mnenj.	- Predpriprava snemanja kratkega igranega filma: izbira tematike, žanra, idejne zasnove, lokacije, časovnega okvirja, delitev nalog pri snemanju, (režiser, snemalec, igralec); - snemanje in montaža kratkih (miniaturnih) igranih filmov; - projekcija posnetih filmov, vrednotenje.

3.3 Film in družba

OGLEDI FILMOV (15 ur)	
Operativni učni cilji	Učne vsebine
Učenci/učenke: - gledajo filme in po ogledu o njih razpravljajo ter poglobijo doživljanje filma v strnjeni (besedni ali pisni) interpretaciji.	- Celovita izkušnja ogleda filma z razpravo, doživetjem in interpretacijo.
FILM IN DRUŽBA (10 ur)	
Operativni učni cilji	Učne vsebine
Učenci /učenke: - skozi analizo svojih premislekov razčlenjujejo in spoznavajo načine sprejemanja filma: doživljanje, razumevanje, interpretiranje, vrednotenje; - se preizkušajo in poglobljajo načine izražanja premisleka o filmu v besedni ali pisni obliki; - raziščejo možnost povezovanja filma z drugimi predmetnimi področji znotraj kurikula; - spoznavajo načine obravnave družbenih vprašanj v igranih in dokumentarnih filmih; - razumejo družbeni vidik filmske ustvarjalnosti in presojuje načine filmske obravnave družbeno perečih problematik; - spoznajo osnove dokumentarnega filma in se poučijo o temeljnih dokumentarnih filmskih	- Načini sprejemanja filma: doživljanje, razumevanje, interpretiranje, vrednotenje; - premislek o filmu v besedni ali pisni obliki; - film in druga predmetna področja; - pristop k družbenim problemom v igranem in dokumentarnem filmu; - družbeni vidiki filmske ustvarjalnosti, filmska obravnava družbeno perečih problematik (razrednih, rasnih, spolnih, verskih, kulturnih, starostnih itd.);

pristopih ter izpeljejo pogovor z ustvarjalci dokumentarnih filmov; - odkrivajo in opredeljujejo poglobitve razlike med igranim in dokumentarnim filmom.	- osnove dokumentarnega filma, pogovor z ustvarjalci dokumentarnih filmov; - razlike med igranim filmom in dokumentarcem.
USTVARJANJE : KRATKI DOKUMENTARNI FILM (10 ur)	
Operativni učni cilji	Učne vsebine
Učenci /učenke: - izpeljejo in spoznajo proces predpriprave na snemanje kratkega dokumentarnega filma; - izberejo in smiselno utemeljijo tematiko dokumentarnega filma ter raziščejo prizorišče snemanja; - posnamejo in zmontirajo dokumentarni film z uporabo mobilnih telefonov, digitalnih fotoaparatorov in kamer ter šolskih računalnikov; - pripravijo predstavitev/projekcijo svojih filmov, jih vrednotijo in utemeljeno primerjajo; - lastna mnenja utemeljujejo na vsebinskih in formalnih dejavnikih in vključujejo presojo vidikov družbene odgovornosti v družini, med prijatelji, do domovine in v svetu; - so motivirani za sprejemanje različnosti mnenj.	- Predpriprava na snemanje kratkega (miniaturnega) dokumentarnega filma: tematika in prizorišče snemanja; - snemanje in montaža kratkega dokumentarnega filma; - projekcija posnetih filmov, pogovor/vrednotenje in utemeljevanje stališč po ogledu; - vsebinski, formalni dejavniki utemeljevanja, vidiki družbene odgovornosti v družini, med prijatelji, do domovine in v svetu.

4 STANDARDI ZNANJA

S standardi znanja je opredeljena stopnja doseganja učnih ciljev. Določajo obseg in zahtevnost znanja. Minimalni standardi znanja so zapisani s poudarjenim tiskom.

Standardi izhajajo iz operativnih ciljev ter izražajo kvantiteto (obseg) in kvaliteto (globino) znanja, opredeljenega v operativnih ciljih. V procesu pouka jih učenke in učenci dosegajo na različnih taksonomskih ravneh znanja.

Zapisani so standardi znanja ob zaključku vseh treh modulov.

Učenec/učenka:

- **zna razložiti, kaj sta film in avdiovizualna dejavnost;**

- **pozna različne filmske vrste in jih predstavi na primeru;**
- **pozna različne filmske žanre in njihove temeljne značilnosti ter jih razloži na primeru;**
- **pozna osnovne filmske izrazne elemente in razume njihovo vlogo;**
- **pozna in razloži osnovne filmske ustvarjalne postopke;**
- **sodeluje pri nastanku filmskega izdelka kot oblike timskega dela;**
- s soustvarjalci predstavi nastali filmski izdelek in ga zagovarja;
- je senzibiliziran za pozorno spremljanje, interpretacijo in samostojno izražanje svojih občutij in spoznanj ob gledanju filma;
- zna pojasniti in na primeru razložiti odnos med filmom in družbo ter načine filmske obravnave družbeno perečih problematik;
- izkaže sposobnost sprejemanja različnosti mnenj;
- razvije aktiven odnos do filma in interes za različne vrste filmov, ki jih samostojno izbira;
- razvije pozitiven odnos do filmske kulture kot pomembnega dejavnika splošne razgledanosti.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

5.1 Uresničevanje ciljev predmeta

Temeljni namen predmeta je, da se učenci seznanijo z osnovami filmske umetnosti, zvrstno, žanrsko in tehnološko, ter da se preskusijo v dveh vlogah: v vlogi aktivnega filmskega gledalca (ogledu filma sledi razprava) in v vlogi filmskega ustvarjalca (miniaturne filmske delavnice). Predmet je zasnovan modularno in predvideva tri module po 35 ur, v 9. razredu ima modul 32 ur. Vendar lahko učitelj tudi samostojno izbira posamezne učne vsebine in jih po potrebi prerazporeja ter s tem uresničuje načelo avtonomije in izbirnosti v pristopih.

Ogledi filmov

Osrednja dejavnost vsakega modula je ogled filma z razpravo. Priporoča se ogled petih celovečernih filmov z razpravo v vsakem modulu. Za vsak ogled filma naj se nameni tri šolske ure, razprava naj sledi takoj po ogledu filma (in ne s tedenskim časovnim zamikom). Če združevanje ur v večje sklope ni mogoče, izberemo kratke filme, v

skrajnem primeru pa tudi reprezentativne filmske odlomke, ki omogočajo tematizacijo in pogovor.

Filme učitelj poišče skupaj z učenci. V učni načrt sta vključena tudi obisk kinematografa ali filmskega muzeja ter pogovor s filmskimi ustvarjalci. Priporočeno je, da dejavnosti združujemo in v kinu naročimo pogovor s strokovnjaki ali filmskimi ustvarjalci. Film lahko izberemo tudi skupaj z osebjem lokalnega kinematografa in tam ob ogledu vključimo možnost pogovora s strokovnjakom ali filmskim kritikom. Številni filmi imajo tudi pedagoško gradivo, ki ga pridobi učitelj. Pri izboru filma je poleg skupnih interesov pomemben kriterij tudi filmska raznovrstnost, s pomočjo katere lahko obdelamo preostale vsebine prvin učnega načrta (zvrsti, žanri, zgodovinski premiki).

Pristop k poučevanju filma, dialog, doživljanje filma

Ob pridobivanju osnovnih znanj o filmski umetnosti je bistvenega pomena zagotavljanje pogojev za dinamičen pogovor ob filmu, ki učencem pomaga h kakovostnejšemu doživetju filma. Učitelj ima pri pogovoru o filmu vlogo mentorja, vzgojitelja, ki moderira različna mnenja učencev in le-te spodbuja k izražanju o filmu. Filmska vzgoja razvija sposobnost gledanja, nato navade opredeljevanja in nazadnje še sposobnost ocenjevanja filma. Metodичne enote za razvijanje teh spretnosti so pojasnjene v publikaciji *Uresničevanje filmske vzgoje v osnovni šoli* (Borčič, M., Nakrst, M. (1984). Dopisna delavska univerza Univerzum, Ljubljana). Pogovor o filmu naj poteka v skupini, ki omogoča skupinsko interpretacijo, učenci pri tem izhajajo iz lastnih izkušenj in pridobljenih znanj v času izvajanja predmeta. Ogledi filmov so priporočljivi po obravnavi gradiva posameznega sklopa. V začetni fazi učenja o filmu je nadvse pomembno, da poiščemo tudi druge možnosti izražanja o filmu, bodisi v obliki pisanja bodisi drugega ustvarjalnega izražanja (npr. igra telesa, obrazna mimika, igre situacij, igranje vlog, čustvenih stanj, risbe kostumov, frizur itd.).

Ustvarjanje filmov

Učence, ki kažejo interes za lastno ustvarjanje, spodbujamo, da jasno opredelijo idejo, ki jo želijo izraziti skozi film, in poiščejo načine, s katerimi bodo to lahko storili. Proces samoraziskovanja pri izdelavi filma je lahko frustrirajoč in težaven, spodbujajmo jih, da ne izgubijo volje. Cilj ustvarjanja ni celosten filmski izdelek, pač pa filmski poizkus, miniatūra, ki je lahko zasnova za nadaljnje samostojno delo. Pri animiranem filmu lahko pri skupinskem delu nastane animacija, dolga 3–10 sekund. Pri igrani miniatūri se ne ustavljajmo predolgo pri scenariju, temveč naj učenci izvedejo le kratek skeč, oziroma posnamejo le en prizor, ki kaže lastnosti izbranega žanra. Dolžina igrane in

dokumentarne miniaturre je lahko tudi 1–4 minute. Učence opozorimo, da gre za filmske poizkuse in ne celotno izdelavo filma, ki zahteva več ur dela, kot je predvidenih v učnem načrtu. Priporočeno je, da se učitelj ob začetku šolskega leta dogovori o poudarkih, ki jih bodo učenci lahko upoštevali pri snemanju filmov. Lahko določi tematski sklop za tekoče leto.

5.2 Individualizacija in diferenciacija

Učencem glede na zmožnosti in druge posebnosti pouk filmske vzgoje prilagajamo tako v fazah načrtovanja, organizacije in izvedbe kot pri preverjanju in ocenjevanju znanja. Pri tem smo še posebej pozorni na specifične skupine in posameznike; vzgojno-izobraževalno delo temelji na konceptih, smernicah in navodilih, sprejetih na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje:

- Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci,¹
- Učne težave v osnovni šoli: koncept dela,²
- Otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja: navodila za prilagojeno izvajanje programa osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo,³
- Smernice za vključevanje otrok priseljencev v vrtce in šole.⁴

5.3 Medpredmetne povezave

Pomen filmske vzgoje pride še posebej do izraza v različnih oblikah medpredmetnega povezovanja. Filmska vzgoja lahko s pomočjo kroskurikularnosti – kot svojevrstnega prizadevanja za doseganje skupnih ciljev posameznih učnih načrtov in programov – ponuja številne možnosti nadgradnje posameznih predmetov oziroma sodelovanja pri njihovi realizaciji. K temu nas neposredno usmerja že sama narava filmskega dela, ki združuje segmente cele vrste drugih ved: od književnosti, likovne umetnosti, glasbe, filozofije, sociologije in psihologije pa vse do naravoslovnih in tehničnih ved. To pomeni, da jo lahko povezujemo z domala vsemi predmeti in drugimi šolskimi dejavnostmi. Film omogoča številne kurikularne povezave in celo kombinacijo več

---

¹ Sprejeto na 25. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 11. 2. 1999.

² Sprejeto na 106. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 11. 10. 2007.

³ Sprejeto na 57. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 17. 4. 2003.

⁴ Sprejeto na 152. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 25. 10. 2012.

predmetov hkrati ob enem samem filmu. Povezovanje filmske vzgoje še posebej priporočamo pri predmetih:

- slovenščina: primerjava z literarnimi deli in dramskimi uprizoritvami;
- tuji jeziki: slušne vaje ob filmu; priporočeno je povezovanje s sorodnimi skupinami po svetu v obliki medsebojne izmenjave filmskih izdelkov, ki govorijo o njihovi kulturi, načinu življenja ipd;
- zgodovina in naravoslovje: film kot učni pripomoček; učenje skozi film s posebnim poudarkom na dokumentarnih filmih;
- glasbena umetnost: spoznavanje vloge filmske glasbe, glasbenega dokumentarnega filma;
- likovna umetnost: uporaba stripa pri snovanju filma, spoznavanje različnih tehnik animiranega filma in likovnih slogov;
- računalništvo: poznavanje računalniških programov, predvsem montažnih; pri filmskem ustvarjanju pa si lahko pomagajo tudi z viri s svetovnega spleta; pozornost je treba nameniti tudi kritičnemu vrednotenju spletnih virov in informacij;
- domovinska in državljanska kultura in etika, družba: vloga filma v družbi, obravnavanje družbe v filmu; obravnavanje vrednot naše družbe.

Učence spodbujamo k medpredmetnemu pristopu oziroma uporabi znanj in veščin z drugih predmetnih področij, k aktualizaciji pa tudi povezovanju z izvajalci strokovnih projektov v različnih ustanovah in sodelovanju pri mladinskih raziskovalnih projektih in taborih. Film lahko vključimo v projektne tedne in ekskurzije, pošljemo na ustrezne filmske festivale; učenci se lahko udeležijo tudi domačih in mednarodnih razpisov na določeno temo.

5.4 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pri preverjanju in ocenjevanju znanja učitelj opredeli kriterije vrednotenja znanja glede na učne cilje in standarde znanja.

Sprotno preverjanje znanja je sestavni del vseh faz učnega procesa, njegov namen je sprotno informiranje učencev o kakovosti znanja na temelju kriterijev znanja, ki izhajajo iz učnih ciljev. Namen sprotnega preverjanja znanja je učencem podati povratno

informacijo o napredku in usvojenem znanju, zato da bi izboljšali učenje in znanje. Učitelju sprotno preverjanje znanja omogoča vpogled v učinkovitost lastne pedagoške prakse ter njeno sprotno izboljševanje, saj učenje in poučevanje delujeta vzajemno in vplivata drug na drugega. Sprotno preverjanje znanja vključuje preverjanje razumevanja filma in avdiovizualnih procesov ter preverjanje znotraj ustvarjalnih procesov izdelave avdiovizualnih del.

Oblike preverjanja znanja so raznolike in poleg uveljavljenih ustnih in pisnih oblik upoštevajo še ustvarjene izdelke, tako miniaturne filme kot miniaturne animacije, ter proces dela samega.

Znanje učencev po tem učnem načrtu ocenjujemo s številčnimi ocenami.

Načini ocenjevanja so ustni, pisni in drugi (npr. izdelki učencev, ki so rezultat projektov, raziskovalnih nalog, delavnic, etnoloških raziskav; poročila, referati, plakati, makete, replike, govorni nastopi in predstavitve, izdelki, podprti z uporabo informacijske tehnologije, eseji, seminarske in raziskovalne naloge idr.).

5.5 Informacijska tehnologija

S samostojnim raziskovanjem filmskega in obfilmskega gradiva (recenzije, teoretični članki, napovedniki filmov itd.) pa lahko učence spodbujamo k boljšemu informacijskemu znanju. Filmska vzgoja spodbuja poglobljanje tehnološkega znanja (raba tehnologije pri pouku, priprava predstavitev, izdelava filmov) in krepitev skupinskega dela (pogovor in izdelava filmov).

6 MATERIALNI POGOJI

Pouk filmske vzgoje je najbolj primerno izvajati v ustrezno opremljeni učilnici, v kateri je mogoča računalniška projekcija, hkrati pa imajo učenci in učitelj možnost dostopa do spleta tudi med poukom. Za ustvarjalni proces je prvi pogoj učilnica, ki naj bi vsebovala sodobno informacijsko tehnologijo – računalnike, povezane s spletom in programom za montažo; na voljo mora biti vsaj en digitalni fotoaparatus, s katerim je možno snemati tudi krajše sekvence, in vsaj ena kamera srednje kakovosti ter dva reflektorja in optični čitalnik za pomoč pri izdelavi animacij. Filme lahko gledamo v kinu ali v primernih šolskih prostorih, tj. v zatemnjeni učilnici s kakovostnim projektorjem in čim večjim projekcijskim platnom oziroma belo steno.

Filmska gradiva se za **namen pouka** predmeta filmska vzgoja uporabljajo v skladu z Zakonom o avtorskih in sorodnih pravicah.

7 ZNANJA IZVAJALCEV

PREDMET:	IZVAJALEC:	ZNANJA s področij:
filmska vzgoja	učitelj	- visokošolskega izobraževanja filmske in televizijske režije, montaže, scenaristike, produkcije, snemanja, filmskih in televizijskih študij, dramaturgije, dramske igre, medijskih komunikacij, medijske umetnosti in prakse, oblikovanja vizualnih komunikacij, likovne pedagogike, slikarstva, kiparstva, videa in novih medijev, kulturologije, umetnostne zgodovine, primerjalne književnosti, slovenistike, sociologije kulture, sociologije ali filozofije; - s katerih mora imeti znanja učitelj v programu osnovne šole.